

Zadeva C-650/22

**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča**

Datum vložitve:

17. oktober 2022

Predložitveno sodišče:

Cour d'appel de Mons (Belgija)

Datum predložitvene odločbe:

19. september 2022

Tožeča stranka:

Fédération internationale de football association (FIFA)

Tožena stranka:

BZ

Ob udeležbi:

Union royale belge des sociétés de football association (URBSFA)

SA Sporting du pays de Charleroi

Predmet postopka v glavni stvari

Stranki iz postopka v glavni stvari se ne strinjata glede vprašanja, ali morata Fédération internationale de football association (Mednarodna nogometna zveza, v nadaljevanju: FIFA) in Union royale belge des sociétés de football association (belgijska nogometna zveza, v nadaljevanju: URBSFA), to je združenje, včlanjeno v FIFO ter pristojno za organizacijo in nadzor nogometa in vseh njegovih različic v Belgiji, plačati odškodnino poklicnemu nogometašu, BZ, do višine izgubljenega dobička (izguba ponudb klubov za sklenitev pogodbe), za katerega ta trdi, da mu je nastal zaradi uporabe nekaterih določb Pravilnika FIFE o statusu in prestopih igralcev (v nadaljevanju: RSTP).

RSTP med drugim določa, da sta igralec in njegov novi klub solidarno odgovorna za plačilo odškodnine, ki jo je treba plačati klubu, s katerim je bila pogodba brez utemeljenega razloga prekinjena.

Poleg tega je na podlagi RSTP novemu klubu prepovedana registracija poklicnega igralca, ki je brez utemeljenega razloga prekinil prejšnjo pogodbo, nekdanji klub pa lahko v skladu s tem pravilnikom ne izda mednarodnega prestopnega certifikata (MPC), ki se zahteva za registracijo igralca v primeru pogodbenega spora med tem klubom in igralcem v zvezi z odpovedjo prejšnje pogodbe.

BZ meni, da so zgoraj navedene določbe RSTP nezakonite z vidika prava Unije.

SA Sporting du Pays de Charleroi, belgijski nogometni klub, ki je BZ ponudil sklenitev pogodbe, prostovoljno intervenira v podporo tožbenim razlogom in predlogom FIFE in URBSFE. Po njegovem mnenju je bila njegova ponudba za sklenitev pogodbe posledica goljufivega ravnanja BZ.

Vprašanje za predhodno odločanje

Ali je treba člena 45 in 101 Pogodbe o delovanju Evropske unije razlagati tako, da prepovedujeta:

- načelo solidarnosti igralca in kluba, ki želi skleniti pogodbo z njim, pri plačilu odškodnine, ki jo je treba plačati klubu, s katerim je bila pogodba brez utemeljenega razloga prekinjena, kot je določeno v členu 17.2 RSTP FIFE, v povezavi s športnimi sankcijami iz člena 17.4 istega pravilnika in finančnimi sankcijami iz člena 17.1;
- možnost za nogometno zvezo, v katero spada nekdanji klub igralca, da ne izda mednarodnega prestopnega certifikata, potrebnega za sklenitev pogodbe med igralcem in novim klubom, če obstaja spor med tem nekdanji klubom in igralcem (člen 9.1 RSTP FIFE in člen 8.2.7 Priloge 3 k RSTP)?

Navedene določbe prava Unije

Člen 45 PDEU:

„1. V Uniji se zagotovi prosto gibanje delavcev.

2. Prosto gibanje vključuje odpravo vsakršne diskriminacije na podlagi državljanstva delavcev držav članic v zvezi z zaposlitvijo, plačilom in drugimi delovnimi in zaposlitvenimi pogoji.

3. Ob upoštevanju omejitev, utemeljenih z javnim redom, javno varnostjo in javnim zdravjem, zajema pravico:

(a) sprejeti ponujeno delovno mesto;

- (b) se v ta namen na območju držav članic prosto gibati;
 - (c) bivati v državi članici zaradi zaposlitve skladno z določbami zakonov ali drugih predpisov, ki urejajo zaposlovanje državljanov te države;
 - (d) ostati na ozemlju države članice po prenehanju zaposlitve v tej državi pod pogoji, zajetimi v predpisih, ki jih pripravi Komisija.
4. Določbe tega člena se ne uporabljajo pri zaposlovanju v državni upravi.“

Člen 101 PDEU:

„1. Kot nezdržljivi z notranjim trgom so prepovedani vsi sporazumi med podjetji, sklepi podjetniških združenj in usklajena ravnanja, ki bi lahko prizadeli trgovino med državami članicami in katerih cilj oziroma posledica je preprečevanje, omejevanje ali izkrivljanje konkurence na notranjem trgu, zlasti tisti, ki:

- (a) neposredno ali posredno določajo nakupne ali prodajne cene ali druge pogoje poslovanja;
 - (b) omejujejo ali nadzorujejo proizvodnjo, trge, tehnični razvoj ali naložbe;
 - (c) določajo razdelitev trgov in virov nabave;
 - (d) uvajajo neenake pogoje za primerljive posle z drugimi trgovinskimi partnerji in jih tako postavljajo v podrejen konkurenčni položaj;
 - (e) pogojujejo sklepanje pogodb s tem, da sopogodbeniki sprejmejo dodatne obveznosti, ki po svoji naravi ali glede na trgovinske običaje nimajo nikakršne zveze s predmetom takšnih pogodb.
2. Vsi sporazumi ali sklepi, ki jih ta člen prepoveduje, so nični.
3. V naslednjih primerih se lahko določi, da se določbe odstavka 1 ne uporabljajo za:

- sporazume ali skupine sporazumov med podjetji,
- sklepe ali skupine sklepov podjetniških združenj, in
- usklajeno ravnanje ali skupine usklajenih ravnanj,

ki prispevajo k izboljšanju proizvodnje ali distribucije blaga oziroma k pospeševanju tehničnega ali gospodarskega napredka, pri čemer zagotavljajo potrošnikom pravičen delež doseženih koristi, in ki:

- (a) zadevnim podjetjem ne določajo omejitev, ki za doseganje teh ciljev niso nujne;
- (b) takšnim podjetjem glede znatnega dela zadevnih izdelkov ne dajejo možnosti izključitve konkurence.“

Sporne določbe

Člen 9(1) RSTP:

„Igralec, ki je registriran pri enem od združenj, ne more biti registriran pri drugem združenju, če to ni prejelo mednarodnega prestopnega certifikata (MPC), ki ga je pripravilo nekdanje združenje. MPC se izda brez postavljanja pogojev, brezplačno in brez časovnih omejitev. Kakršna koli nasprotna določba je nična. Združenje, ki izda MPC, mora njegovo kopijo predložiti FIFA. Upravni postopek izdaje MPC je določen v členu 8 Priloge 3 [...] k temu pravilniku.“

Člen 8.2.7 Priloge 3 k RSTP:

„Nekdanje združenje MPC ne izda, če sta nekdanji klub in poklicni igralec v pogodbenem sporu zaradi okoliščin, določenih v členu 8.2, odstavek 4b, te priloge. [...]“

Člen 8(2)(4) Priloge 3 k RSTP:

„Nekdanje združenje mora v sedmih dneh od datuma zahtevka za MPC [...]:

[...]

- (b) zavrniti zahtevek za MPC in navesti [...] razlog za zavrnitev, ki je lahko bodisi to, da se pogodba med nekdanjim klubom in poklicnim igralcem še ni prenehala, bodisi to, da ni bilo vzajemnega dogovora o predčasni prenehanja pogodbe.“

Člen 17 RSTP:

„Če je pogodba odpovedana brez utemeljenega razloga, se uporabljajo te določbe:

1. V vseh primerih mora stranka, ki je prekinila pogodbo, plačati odškodnino. Ob pridržku določb člena 20 in Priloge 4 v zvezi z odškodnino za usposabljanje ter ob neobstoju pogodbenih določil v zvezi s tem se odškodnina za prekinitev pogodbe izračuna ob upoštevanju prava, ki velja v zadevni državi, posebnosti športa in kakršnega koli drugega objektivnega merila. Ta merila zajemajo zlasti zneske plačil in druge bonitete, ki so za igralca dogovorjeni v obstoječi pogodbi in/ali novi pogodbi, preostali čas veljavnosti obstoječe pogodbe, in sicer do največ pet let, nastale stroške ali izplačane zneske nekdanjega kluba (amortizirano glede na trajanje pogodbe), če je pogodba prekinjena med zaščitnim obdobjem.

2. Pravica do take odškodnine se ne more prenesti na tretjo osebo. Če mora odškodnino plačati poklicni igralec, sta poklicni igralec in njegov novi klub solidarno odgovorna za njeno plačilo. Znesek se lahko določi s pogodbo ali s sporazumom med strankama.

3. [...]

4. Poleg obveznosti plačila odškodnine se klubu, ki je prekinil pogodbo, ali klubu, ki je igralca napeljeval k prekinitvi pogodbe v času zaščitnega obdobja, naložijo športne sankcije. Če ni dokazano drugače, se šteje, da je klub, ki sklene pogodbo s poklicnim igralcem, ki je brez utemeljenega razloga prekinil nekdanjo pogodbo, tega igralca napeljeval k prekinitvi pogodbe. Ta klub je kaznovan s prepovedjo registracije novih igralcev na nacionalni ali mednarodni ravni za dve celi zaporedni obdobji registracije. Nove igralce na nacionalni ali mednarodni ravni lahko registrira šele od naslednjega obdobja registracije po tem, ko je bila zadevna športna sankcija v celoti odslužena. Zlasti ni mogoče za registracijo igralcev pred tem obdobjem uporabiti niti izjeme niti začasnih ukrepov iz člena 6, odstavek 1, tega pravilnika.“

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka v glavni stvari

- 1 BZ je v času, ko je bil pred senatom FIFE za reševanje sporov v sporu s svojim nekdanjim klubom, Lokomotiv Moskva, glede prenehanja pogodbe, ki je bila med njima sklenjena od 20. avgusta 2013, še zlasti v zvezi s tem, da bi moral ta igralec plačati odškodnino za prekinitev pogodbe v višini 20 milijonov EUR, začel iskati nov klub, s katerim bi lahko sklenil pogodbo.
- 2 Vendar se je to iskanje po navedbah BZ izkazalo za težavno zaradi tveganja, da bi se novemu klubu naložilo, da mora skupaj z njim solidarno plačati odškodnino, ki bi jo morebiti moral plačati klubu Lokomotiv Moskva.
- 3 BZ navaja, da mu je kljub izraženemu interesu več klubov uspelo dobiti eno samo ponudbo, to je ponudbo kluba Sporting du Pays de Charleroi, ki je 19. februarja 2015 nanj naslovil dopis o sklenitvi pogodbe, ki je vseboval dva kumulativna odložilna pogoja, in sicer, da je BZ:
 - registriran in kvalificiran v skladu s predpisi v kluba SA Sporting du Pays de Charleroi, da bo lahko s prvo ekipo tega kluba sodeloval na vseh uradnih tekmovanjih v organizaciji URBSFE, UEFA in FIFE, in sicer najpozneje 30. marca 2015;
 - pridobil (v istem roku) pisno in brezpogojno potrdilo, da klub SA Sporting du Pays de Charleroi ne more biti obravnavan kor solidarni (*in solidum*) dolžnik za plačilo kakršne koli odškodnine (zlasti kot nadomestilo za prekinitev pogodbe), ki bi jo BZ morda moral plačati klubu Lokomotiv Moskva.

- 4 Svetovalca BZ in kluba Sporting du Pays de Charleroi sta 20. februarja oziroma 5. marca 2015 pri FIFA in URBSFI zaprosila za potrditev, da bi bil BZ lahko registriran in kvalificiran v skladu s predpisi ter bi tako lahko igral v prvi ekipi kluba Sporting du Pays de Charleroi, pri čemer se zoper navedeni klub ne bi uporabila člena 17.2 in 17.4 RSTP.
- 5 FIFA je z dopisom z dne 23. februarja 2015 odgovorila, da je za uporabo določb RSTP pristojen izključno pristojni organ za odločanje, ne pa upravni organ te zveze. URBSFA pa je 6. marca 2015 odgovorila, da v skladu s pravili FIFE registracija BZ ni mogoča, dokler njegov nekdanji klub ne izda mednarodnega prestopnega certifikata (MPC).
- 6 Senat FIFE za reševanje sporov je z odločbo z dne 18. maja 2015 delno ugodil predlogu kluba Lokomotiv Moskva in znesek odškodnine, ki jo je moral plačati BZ, določil v višini 10,5 milijona EUR, medtem ko so bili zahtevki BZ zavrnjeni. Senat za reševanje sporov je še odločil, da se člen 17.2 RSTP za BZ v prihodnje ne bo uporabljal. To odločbo je 27. maja 2016 v pritožbenem postopku potrdilo Športno arbitražno razsodišče (v nadaljevanju: CAS).
- 7 BZ je 24. julija 2015 sklenil pogodbo s klubom Olympique de Marseille.
- 8 BZ je 9. decembra 2015 začel postopek zoper FIFO in URBSFO pred tribunal de commerce du Hainaut, division de Charleroi (gospodarsko sodišče v Hainautu, oddelek v Charleroiju), v katerem je predlagal, naj se mu povrne škoda, in sicer izgubljeni dobiček v višini 6 milijonov EUR, za katerega trdi, da mu je nastal zaradi njihovih kršitev, to je uporabe zgoraj navedenih spornih določb, za katere meni, da so nezakonite z vidika prava Unije.
- 9 To sodišče je s sodbo z dne 19. januarja 2017 odločilo, da je predlog BZ načeloma utemeljen, ter je v skladu z njegovim predlogom FIFA in URBSFI naložilo plačilo začasnega zneska 60.001 EUR.
- 10 FIFA je zoper to sodbo vložila pritožbo pri predložitvenem sodišču. URBSFA, ki je bila vključena v postopek, je prav tako predlagala spremembo navedene sodbe.

Bistvene trditve strank v postopku v glavni stvari

- 11 Z materialnega vidika BZ meni, da sta FIFA in URBSFA odgovorni za njegovo škodo na podlagi člena 1382 Code civil belge (belgijski civilni zakonik), v skladu s katerim „vsako ravnanje osebe, ki drugemu povzroči škodo, tisto osebo, ki jo je povzročila, zavezuje, da jo odpravi“.
- 12 Po njegovem mnenju so zgoraj navedene sporne določbe nezakonite, ker so v nasprotju s pravom Unije, natančneje načelom prostega gibanja delavcev iz člena 45 PDEU in členom 101 PDEU, ki prepoveduje omejevanje konkurence.

- 13 BZ meni, da sta FIFA in URBSFA, s sprejetjem in uporabo navedenih določb, ravnali napačno, s čimer sta mu povzročili škodo v obliki izgubljenega dobička, saj v sezoni 2014–2015 ni mogel opravljati svojega poklica nogometaša, ker so te določbe preprečevale, da bi nov klub z njim sklenil pogodbo.
- 14 Ta ovira zajema finančne in športne omejitve (načelo solidarnosti, neizdaja MPC), ki se jim izpostavi novi klub, ki bi sklenil pogodbo z igralcem, čigar pogodba z nekdanjim klubom je bila odpovedana brez utemeljenega razloga. BZ graja tudi način izračuna odškodnine, ker je z njim mogoče upoštevati neamortizirani del zneskov, ki jih je plačal nekdanji klub za pridobitev igralca. Po njegovem mnenju odškodnina (za plačilo katere bi klub, ki se zanima za zadevnega igralca, postal sodolžnik) krepi odpor klubov do sklenitve pogodbe z igralcem, ki mora plačati tako odškodnino, zato pomeni oviro za prosto gibanje delavcev v Uniji.
- 15 BZ zato meni, da morata FIFA in URBSFA povrniti škodo, nastalo zaradi nezakonnosti spornih pravil RSTP, ki so pomenila oviro za to, da bi sklenil pogodbo z novim klubom.
- 16 V utemeljitev nezakonnosti spornih določb RSTP se BZ sklicuje na sodbo z dne 15. decembra 1995, Bosman (C-415/93, EU:C:1995:463) (v nadaljevanju: sodba Bosman).
- 17 Sodišče je v tej sodbi med drugim razsodilo, da se člen 48 Pogodbe EGS (postal člen 45 PDEU) uporablja za pravila športnih združenj, ki določajo pogoje, pod katerimi lahko poklicni športniki opravljajo plačano zaposlitev (sodba Bosman, točka 87). Sodišče je ponovilo, da je prosto gibanje delavcev eno od temeljnih načel Unije (sodba Bosman, točka 93), in razsodilo, da pravila športnih združenj, v skladu s katerimi poklicnega nogometaša, ki je državljan države članice, po izteku pogodbe s klubom ne more zaposliti klub druge države članice, razen če ta klub nekdanjemu klubu plača nadomestilo za prestop, vzgojo ali usposabljanje, niso združljiva s členom 48 Pogodbe EGS (zdaj člen 45 PDEU) (sodba Bosman, točka 1 izreka).
- 18 FIFA in URBSFA sicer ne prerekata uporabe člena 1382 civilnega zakonika, prerekata pa trditev, da sta storili napako, zaradi katere bi lahko nastala njuna odgovornost.
- 19 FIFA namreč trdi, da so sporne določbe RSTP združljive s pravom Unije.
- 20 Po mnenju FIFE je treba o združljivosti navedenih določb s Pogodbo presojati ob upoštevanju posebnosti športa, ki jih priznavajo Pogodba DEU in organi Evropske unije, med katerimi so zlasti ohranjanje pogodbene stabilnosti in stabilnosti ekip ter integriteta, regularnost in pravilen potek športnih tekmovanj. FIFA meni, da so te posebnosti legitimni cilji, s katerimi je mogoče utemeljiti morebitne ovire za prosto gibanje ali omejevanje konkurence.
- 21 Poleg tega naj bi organi Evropske unije priznali, da so sporne določbe združljive s pravom Unije. Evropska komisija naj bi tako leta 2001 izrazila strinjanje z RSTP,

katerega zaporedne različice so ohranile vsebino in *ratio legis* načel v zvezi s prestopi, kot jih je priznala Komisija. FIFA napotuje zlasti na sporočilo Komisije z dne 5. marca 2001, v katerem je bila ugotovljena zaveza FIFE, da bo RSTP spremenila na podlagi različnih načel. Ob tem FIFA še trdi, da je komisar Mario Monti v sporočilu za medije z dne 5. junija 2002 izjavil, da nova pravila FIFE usklajujejo temeljno pravico igralcev do prostega gibanja in stabilnosti pogodb z legitimnim ciljem integritete športa in stabilnosti prvenstev.

- 22 URBSFA prereka svojo odgovornost tudi zato, ker naj bi bila avtorica spornih določb FIFA, ne pa URBSFA.

Presoja predložitvenega sodišča

- 23 Predložitveno sodišče meni, da obstajajo resne, natančne in skladne domneve, da so lahko sporne določbe RSTP preprečile, da bi BZ po prekinitvi pogodbe s klubom Lokomotiv Moskva sklenil pogodbo z novim klubom. To izhaja zlasti iz dopisa o sklenitvi pogodbe, ki ga je podpisal klub Sporting du Pays de Charleroi in v skladu s katerim se sklenitev pogodbe pogojuje z neobstojem solidarnosti pri plačilu odškodnine, ki jo je bilo treba plačati nekdanjemu klubu, in izdajo MPC. Poleg tega je BZ lahko postal član kluba kmalu po odločitvi CAS, da v prihodnje ne bo uporabilo člena 17.2 RSTP.
- 24 Glede obstoja napake, ki se zahteva za uveljavljanje odgovornosti do BZ, predložitveno sodišče ugotavlja, da je presoja njenega obstoja odvisna od presoje združljivosti spornih določb RSTP s Pogodbo DEU, zato je treba Sodišču predložiti vprašanje za predhodno odločanje v zvezi s tem.
- 25 Predložitveno sodišče namreč meni, da ob upoštevanju sedanjega stanja sodne prakse Sodišča ne more presoditi o skladnosti navedenih določb s pravom Unije, saj je taka presoja zlasti glede na ravnotežja, ki jih je treba ohraniti med cilji, ki jih uresničujejo športna združenja, in pravicami, zagotovljenimi s Pogodbo DEU, občutljiva.
- 26 Poleg tega se zdi, da vprašanja, predloženega Sodišču v zadevi, v kateri je bila izdana sodba Bosman, ni mogoče izenačiti s tem sporom, ki se nanaša na plačilo odškodnine, dolgovane klubu po prekinitvi pogodbe brez utemeljenega razloga, in na solidarnost novega kluba glede plačila navedene odškodnine. Zadeva Bosman se je namreč nanašala na nadomestilo za prestop, vzgojo ali usposabljanje, ki ga je bilo treba plačati ob izteku pogodbe med klubom in zadevnim igralcem.
- 27 Glede prerekanja odgovornosti URBSFA, ker naj ne bi bila avtorica spornih določb, predložitveno sodišče meni, da je v pristojnosti URBSFE – ob upoštevanju pravil FIFE – da včlani igralce klubov, za katere je pristojna njena zveza. Torej je v obravnavani zadevi URBSFA tista, ki ni mogla ugoditi prošnji BZ za registracijo in kvalifikacijo v skladu s predpisi, da bi ta lahko igral v klubu Sporting du Pays de Charleroi. Glede na to predložitveno sodišče meni, da bi bilo

mogoče, če sporne določbe RSTP kršijo pravo Unije, uveljavljati tudi odgovornost URBSFA.

- 28 Predložitveno sodišče meni, da v tej fazi ni primerno Sodišču predložiti drugih vprašanj za predhodno odločanje, ki jih predlaga BZ, saj jih bo po mnenju predložitvenega sodišča smiselno postaviti zgolj v primeru pritrdilnega odgovora na postavljeno vprašanje.

DELOVNI DOKUMENT